

*Віміє В. А.,**аспірант кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства
юридичного факультету
Національного університету біоресурсів і природокористування України*

ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ ПРО НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Анотація. У роботі висвітлено організаційно-правовий механізм забезпечення інформування про оцінку впливу на довкілля в системі органів центральної влади. Розглянуто правове забезпечення системи моніторингу довкілля стосовно законів України «Про доступ до публічної інформації» та «Про оцінку впливу на довкілля». Автором визначено правовий статус розпорядників інформації, отриманої в результаті оцінки впливу на довкілля та його моніторингу.

На основі отриманих відомостей автором зроблено висновок про необхідність вдосконалення законодавства в частині уніфікації забезпечення права на поінформованість та врегулювання нормативного правових актів, якими регулюються системи моніторингу довкілля з дієвими механізмами доступу до інформації.

Ключові слова: оцінка впливу на довкілля, система моніторингу довкілля, екологічна інформація, доступ до публічної інформації, організація діяльності органів державної влади.

Постановка проблеми. Реалізація реформ, схвалених 01.04.2014 р. розпорядженням № 333-р «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» Кабінетом Міністрів України одночасно з раніше прийнятою «Стратегією сталого розвитку «Україна 2020», затвердженою Указом Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015, якою поставлено завдання вирішити визначені в Стратегії національної безпеки України (затвердженої Указом Президента від 6 травня 2015 р.) проблеми контролю за діяльністю суб'єктів, пов'язаних із відходами виробництва та споживання, їх вторинного використання, переробки та утилізації, створення основи системи моніторингу довкілля, контролю за єдиною державною системою цивільного захисту [3].

Дослідники екологічної безпеки В.Г. Потапенко та І.В. Шевчук наголошують, що екологічний моніторинг проводиться з порушенням наявної нормативної бази, результати моніторингу не прив'язані до карт, що не допускає надання достовірних верифікованих юридично обґрунтованих даних, які можуть служити фактологічними засадами для контролю за станом використання природно-ресурсного потенціалу для забезпечення економічної безпеки держави [4].

Адміністративно-правове регулювання контролю в охороні навколишнього природного середовища досліджували В.Б. Авер'янов, В.І. Андрейцева, В.І. Курило та інші.

Дослідження теоретико-правових, методологічних та практичних проблем впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в умовах розвитку інформаційного суспільства було виконано колективом авторів, а саме: І.В. Арістовою, В.І. Курило, О.Ю. Калугіним у спільній праці «Впровадження інформа-

ційно-комунікаційних технологій в аграрний сектор економіки України: організаційно-правовий аспект».

Необхідно виділити ряд вітчизняних та зарубіжних досліджень у сфері інформаційно-правового забезпечення конституційних екологічних прав (Т.В. Грушкевич), гарантій реалізації прав громадян на екологічну інформацію (М.В. Краснова), правового регулювання доступу до екологічної інформації (К.В. Волков), правового регулювання екологічної інформації (А.А. Попов).

Впровадження концепції децентралізації в державному управлінні та реформа державного моніторингу вимагає проведення аналізу змін організаційно-правових механізмів забезпечення права на доступ до екологічної інформації.

У процесі дослідження було встановлено недоліки адміністративно-правового регулювання діяльності розпорядників інформації в системі моніторингу довкілля відповідно до чинного Закону України «Про доступ до публічної інформації» [5], нової редакції Закону України «Про інформацію» [6], Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» [7] та інших нормативних актів інформаційного та природоохоронного законодавства.

Мета статті – дослідити організаційно-правовий механізм доступу до інформації про навколишнє природне середовище в організації екологічного моніторингу. Окремо виділено статус розпорядників інформації у сфері навколишнього природного середовища серед органів державної влади та місцевого самоврядування, а також інших установ і підприємств незалежно від форм власності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Українське законодавство з приводу організації інформаційної діяльності у сфері моніторингу довкілля включає систему нормативно-правових актів, яка складається із законів щодо доступу до інформації (закони України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про навколишнє природне середовище») та нормативних актів стосовно порядку оприлюднення інформації («Про порядок висвітлення діяльності органами державної влади та органами місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації», Закон України «Про оцінку впливу на довкілля», Постанови Кабінету Міністрів України «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади», «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», «Питання виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» в Секретаріаті Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органах виконавчої влади» та інших).

За ст. 1 новоприйнятого Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», вплив на довкілля (далі – вплив) – це будь-які наслідки планованої діяльності для довкілля, в тому числі наслідки для безпечності життєдіяльності людей та їхнього

здоров'я, флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, повітря, води, клімату, ландшафту, природних територій та об'єктів, історичних пам'яток та інших матеріальних об'єктів чи для сукупності цих факторів, а також наслідки для об'єктів культурної спадщини чи соціально-економічних умов, які є результатом зміни цих факторів;

Фундамент нормативно-правового регулювання діяльності розпорядників інформації у сфері охорони навколишнього природного середовища зосереджено в Конституції України та таких міжнародно-правових актах, як Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Конвенція про захист прав людини й основоположних свобод, Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція), Конвенція про охорону біологічного різноманіття від 1992 р. з Додатковим Нагойським протоколом тощо.

Системний механізм збору інформації про навколишнє природне середовище значною мірою регулюються нормативно-правовими актами у сфері екологічного моніторингу, затвердженого Постановою КМУ «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля» від 30 березня 1998 р. № 391 та Постановою КМУ «Про затвердження Державної цільової екологічної програми проведення моніторингу навколишнього природного середовища» від 5 грудня 2007 р. № 1376 [8, 9].

Центральним нормативно-правовим актом у сфері охорони навколишнього природного середовища та інформаційних прав відносин у цій сфері є Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». У ст. 10 цього Закону визначено ряд інформаційних прав громадян, які реалізуються шляхом впровадження механізму забезпечення здійснення державного та громадського контролю за дотриманням законодавства про охорону навколишнього природного середовища, участі громадських організацій та громадян у діяльності щодо охорони навколишнього природного середовища, створення та функціонування мережі загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації [7].

До недоліків закону належать його декларативний характер та широке використання бланкетних норм щодо обігу екологічної інформації.

Комплексне дослідження вітчизняного науковця Ю.Ю. Макогонюк показало, що інформаційні відносини в екологічній сфері виникають як у процесі охорони навколишнього природного середовища, так і під час використання природних ресурсів, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки і під час формування, збереження раціонального використання екологічної мережі. Інформаційні відносини пов'язуються зі створенням, поширенням, використанням, збереженням інформації, що циркулює в екологічній сфері. При цьому суб'єктами інформаційних відносин можуть бути суб'єкти владних повноважень, які водночас здійснюють заходи щодо охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів, забезпечення екобезпеки, формування, збереження й раціонального використання екологічної мережі, та фізичні і юридичні особи, які отримують і користуються такою інформацією в процесі своєї діяльності. Останнє, у свою чергу, впливає на стан охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки тощо [11, с. 128].

Як базовий нормативно-правовий акт в інформаційній сфері слугує Закон України «Про інформацію», згідно з яким інформація – це будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді, поділяються за змістом на інформацію про фізичну особу, інформацію довідково-енциклопедичного характеру, інформацію про стан довкілля (екологічна інформація), інформацію про товар (роботу, послугу), науково-технічна інформація, податкову інформацію, правову інформацію, статистичну інформацію, соціологічну інформацію та інші види інформації [6].

Беручи до уваги висновки Ю.Ю. Макогонюк, обсяг інформації, що є предметом діяльності системи моніторингу довкілля, включає в себе усі види інформації за змістом, якщо її об'єктом є навколишнє природне середовище, природні ресурси, прогнози впливу на стан довкілля тощо. Усі ці види інформації мають піддаватись обмеженню лише під суворим контролем.

За Постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 р. № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля» (надалі – Положення), було створено систему органів державної влади, компетентних у зборі та обробленні інформації щодо навколишнього природного середовища як державну систему екологічного моніторингу [9].

Згідно з Положенням, Державна система моніторингу довкілля (далі – система моніторингу) – це система спостережень, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки. Це Положення визначає порядок створення та функціонування такої системи в Україні [8].

Центральне місце в організації збору, обробки, збереження та поширення інформації визначене за органами державної влади під керівництвом Міністерства екології та природних ресурсів України. Кожна сфера інформації про довкілля розділена між відомствами з окремим порядком діяльності.

Згідно з Положенням про Міністерство екології та природних ресурсів України, затвердженим Постановою КМУ від 21 січня 2015 р. № 32, Міністерство екології та природних ресурсів України виконує нормативно-правове регулювання у сфері регулювання негативного антропогенного впливу на зміну клімату та адаптації до його змін і виконання вимог Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату та Кіотського протоколу до неї з питань щодо: національних стандартів і процедур моніторингу, звітності та перевірки даних про викиди та абсорбцію (поглинання) парникових газів; забезпечує розгляд та прийняття рішення про схвалення і затвердження або про відмову у схваленні і затвердженні проєктів, спрямованих на скорочення обсягу антропогенних викидів або збільшення абсорбції парникових газів, та здійснює моніторинг реалізації таких проєктів; формує мережу дослідних земельних ділянок та ділянок з еталонними ґрунтами для ведення моніторингу земель на національному рівні; організовує та проводить моніторинг зрошуваних та осушуваних земель; проводить моніторинг та оцінку впливу державної політики у відповідній сфері; встановлює порядок планування і контролю за виконанням науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у визначеній сфері та впровадженням їх результатів; організовує моніторинг навколишнього природного середовища, забезпечує функціонування загальнодержавної інформацій-

но-аналітичної системи моніторингу навколишнього природного середовища; визначає екологічні показники для оцінки стану навколишнього природного середовища та методичні вказівки щодо їх застосування; визначає реєстри складових елементів мережі спостережень системи моніторингу навколишнього природного середовища; розробляє методики проведення моніторингу навколишнього природного середовища, зокрема суб'єктами господарювання, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища; готує Національну доповідь про стан навколишнього природного середовища.

Порівнюючи Постанову № 32 та Положення про державну систему моніторингу довкілля, варто вказати на упущення з компетенції міністерства контролю за фоновією кількістю ЗР (у тому числі радіонуклідів), ґрунтів на природоохоронних територіях (вміст ЗР, у тому числі радіонуклідів), державного екологічного картування території України для оцінки його стану та його змін під впливом господарської діяльності, наземних і морських екосистем (фонові кількість ЗР, зокрема радіонуклідів), видів рослинного і тваринного світу, що перебувають під загрозою зникнення, та видів, що перебувають під особливою охороною [8].

Далі в системі моніторингу довкілля варто виділити Державну службу України з надзвичайних ситуацій, Державне агентство лісових ресурсів України, Державне агентство водних ресурсів України, Держгеокадастр, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Державну службу геології та надр України, Державне космічне агентство. На місці ліквідованої Держсанепідслужби було створено Держпродспоживслужбу, проте відповідних змін до часу випуску статті в Положення про державну систему моніторингу довкілля не внесено.

Окремо виділяються в системі моніторингу передбачені в п. 10 Положення підприємства установи і організації незалежно від їх підпорядкування і форм власності, діяльність яких призводить чи може призвести до погіршення стану довкілля, що зобов'язані здійснювати екологічний контроль за виробничими процесами та станом промислових зон, збирати, зберігати та безоплатно надавати дані і/або узагальнену інформацію для її комплексного оброблення. З цією метою між суб'єктами системи моніторингу та постачальником інформації укладається угода, яка підлягає реєстрації в Міністерстві екології та природних ресурсів України [8].

Особливості передбаченого в системі моніторингу обміну інформацією полягають у зборі та акумуляції органами виконавчої влади відомостей про наявний стан та прогноз змін навколишнього природного середовища. У Положенні не відображено інформаційних обов'язків цих органів перед громадськістю, що відображено в усіх сферах моніторингу довкілля.

Аналізуючи Положення про державну систему моніторингу довкілля, Т.В. Чубарук вказує, що цільове призначення інформації, отриманої в результаті здійснення моніторингу, направлене на прийняття рішень у галузі охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та екологічної безпеки органами державної влади й органами місцевого самоврядування та міжнародних організацій, на основі чого зроблено висновок, що це є важливою умовою сприяння більшій відкритості та доступності інформаційних ресурсів для населення [12, с. 38].

Не погоджуючись із позицією автора, хочемо звернути увагу, що наведене вище цільове призначення інформації дає змогу необґрунтовано обмежувати громадськості доступ до неї шляхом віднесення її до інформації з обмеженим доступом (наприклад «для службового користування»).

У своїй науковій розвідці вітчизняний вчений Б.А. Кормиш дійшов висновку, що основою класифікації в такому разі мають бути не аморфні поняття «відкритості» або «закритості» інформації, а методи правового регулювання, що застосовуються до регулювання суспільного обігу того чи іншого виду інформації. Таких методів він вирізняє два – диспозитивний та імперативний, які створюють можливі види суспільного обігу інформації: відкритий, закритий, обмежений, вільний. Причому інформація, змінюючи свою суспільну цінність, може переходити з одного виду обігу до іншого. Предметом захисту є лише та інформація, яка, згідно із Законом, перебуває в закритому чи обмеженому обігу, тобто інформація, до якої, знову ж таки, законом встановлено обмеження імперативного характеру [13, с. 23].

Наприклад, Постанова Кабінету Міністрів України від 20.07.1996 № 815 «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод» регулює діяльність органів у сфері водного господарства, які включають центральні органи та органи виконавчої влади на місцях [14]. Проте, відповідно до п. 14 Постанови, суб'єкти державного моніторингу вод зобов'язані безстроково зберігати первинну інформацію про стан вод і безоплатно надавати дані спостережень лише органам державної влади та органам місцевого самоврядування відповідно до затверджених регламентів. Аналогічний підхід використано в Постанові Кабінету Міністрів України від 09.03.1999 № 343 «Про затвердження Порядку організації та проведення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря».

Згідно з п. 4 Постанови № 343, моніторинг атмосферного повітря проводиться в рамках Програми проведення в Україні моніторингу атмосферного повітря та відповідних регіональних (місцевих) програм. Організація проведення моніторингу атмосферного повітря здійснюється обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями, а на території Автономної Республіки Крим – органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим із питань охорони навколишнього природного середовища. Узагальнені дані цих органів подаються лише відповідним органам виконавчої влади або органам місцевого самоврядування для прийняття рішень, пов'язаних із запобіганням негативним змінам у складі атмосферного повітря [15].

Отже, фактичне вирішення питання про повідомлення населення щодо результатів моніторингу вод чи повітря покладається на органи державної влади та місцевого самоврядування.

Зважаючи на реформу державної підтримки засобів масової інформації, націленої на часткову ліквідацію комунальних та державних газет, наведений в Постанові № 815 підхід себе вичерпав та потребує змін.

За Постановою № 815, фізичні та юридичні особи мають право отримувати інформацію на «договірних засадах, якщо інше не передбачено законом» [14]. На нашу думку, таким законом варто розглядати Закон України «Про доступ до публічної інформації».

Як свідчить судова практика громадської організації «Екологія Право Людина», існують значні складнощі щодо отримання екологічної інформації від компетентних органів.

На думку Ліпкана, це пов'язано з недостатньою розробкою термінології інформації з обмеженим доступом. Вчений дій-

шов висновку, що інформація з обмеженим доступом у вузькому сенсі – це обмежені відомості. А в широкому сенсі – відомості та дані, збережені на матеріальних носіях, або відображені в електронному вигляді, які є в законному володінні особи, та щодо доступу до них встановлюється законодавче обмеження в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, охорони здоров'я населення, захисту репутації або прав інших людей, запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно або підтримання авторитету і неупередженості правосуддя. Здійснюючи наш аналіз, варто зупинитися на законних і незаконних методах обмеження доступу, встановлених відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» [16, с. 47].

Обмеження доступу до інформації про довкілля в розумінні Закону України «Про доступ до публічної інформації» може стосуватись лише розпорядників цієї інформації. У ст. 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації» було вперше застосовано термін «розпорядник інформації» [5].

За ст. 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації», розпорядниками інформації для цілей цього Закону визнаються: суб'єкти владних повноважень – органи державної влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, органи влади Автономної Республіки Крим, інші суб'єкти, що здійснюють владні управлінські функції відповідно до законодавства та рішення яких є обов'язковими для виконання; юридичні особи, що фінансуються з державного, місцевих бюджетів, бюджету Автономної Республіки Крим, – стосовно інформації щодо використання бюджетних коштів; особи, якщо вони виконують делеговані повноваження суб'єктів владних повноважень за законом чи договором, включаючи надання освітніх, оздоровчих, соціальних або інших державних послуг, – стосовно інформації, пов'язаної з виконанням їхніх обов'язків; суб'єкти господарювання, які займають домінуюче становище на ринку або наділені спеціальними чи виключними правами, або є природними монополіями, – стосовно інформації щодо умов постачання товарів, послуг та цін на них [5].

На відміну від інших розпорядників інформації, органи державного моніторингу довкілля, відповідно до ст. 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації», зобов'язані оприлюднювати та надавати відповідну інформацію лише за запитом.

Проте в Положенні про систему моніторингу довкілля безплатний обмін інформацією призначений лише для органів системи моніторингу. Доступ до інформації громадськості або взагалі не згадується, або як спеціально підготовлена інформація на запит користувачів підлягає оплаті за домовленістю, якщо інше не передбачено нормативними актами або укладеними двосторонніми угодами про безплатні взаємовідносини постачальників і споживачів інформації [8].

Збережений у Положенні підхід суперечить принципам доступу до публічної інформації, якими в ст. 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації» чітко визначено, що до розпорядників інформації, зобов'язаних оприлюднювати та надавати за запитом інформацію, визначену в цій статті, у порядку, передбаченому цим Законом, прирівнюються суб'єкти господарювання, які володіють: 1) інформацією про стан довкілля; 2) інформацією про якість харчових продуктів і предметів побуту; 3) інформацією про аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні події, що сталися або мо-

жуть статися і загрожують здоров'ю та безпеці громадян; 4) іншою інформацією, що становить суспільний інтерес (суспільно необхідною інформацією).

Важливим кроком у розвитку забезпечення права на інформацію є створення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, доступ до якого є відкритим, вільним доступом через мережу Інтернет та визначенням строку оприлюднення суб'єктом господарювання отриманої інформації протягом трьох робочих днів із дня її отримання суб'єктом господарювання.

На нашу думку, віднесення законів та інших нормативно-правових актів екологічної спрямованості до екологічної інформації не відповідає змісту інформації про довкілля. За ч. 4 ст. 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації», саме цим законом мають керуватись усі розпорядники інформації, включаючи органи в складі системи моніторингу довкілля [5].

Висновки. За результатами нашої наукової розвідки нами було встановлено механізм нормативно-правового забезпечення моніторингу навколишнього природного середовища та впровадження нового механізму оцінки впливу на довкілля. Визначено, що система органів державної влади, що складається з системи моніторингу довкілля, до компетенції яких входить спостереження, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналіз інформації про стан довкілля, що може за змістом становити інформацію про фізичну особу (інформація про стан здоров'я), інформацію довідково-енциклопедичного характеру (геологічна чи географічна інформація), інформацію про товар (роботу, послугу), науково-технічну інформацію, податкову інформацію, правову інформацію, статистичну інформацію, соціологічну інформацію та інші види інформації, що дають змогу здійснювати прогнозування змін у довкіллі і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки

З проаналізованих нормативно-правових актів ми дійшли висновку, що наявне організаційно-правове забезпечення діяльності моніторингу довкілля не відповідає вимогам Закону України «Про доступ до публічної інформації», Орхуській конвенції та Конституції України та містить положення, які прямо суперечать їм.

Дослідження організації інформаційної діяльності щодо поширення екологічної інформації в системі органів екологічного моніторингу довело до гострої необхідності прийняття нових механізмів екологічного моніторингу відповідно до законів України «Про доступ до публічної інформації», України «Про оцінку впливу на довкілля».

Література:

1. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження КМУ № 33 // Урядовий кур'єр. – 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>.
2. Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)» № 2217а від 01.07.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55812.
3. Стратегія сталого розвитку «Україна 2020» // Урядовий кур'єр. – 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
4. Потапенко В.Г. Оптимізація системи екологічного моніторингу як стратегічного компонента економічної безпеки України / В.Г. Потапенко, І.В. Шевчук // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – № 2. – С. 242–250.

5. Про доступ до публічної інформації : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
6. Про інформацію : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
7. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.
8. Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля : Постанова КМУ від 30 березня 1998 р. № 391 // Урядовий кур'єр. – 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%D0%BF>.
9. Про затвердження Державної цільової екологічної програми проведення моніторингу навколишнього природного середовища : Постанова КМУ // Урядовий кур'єр. – 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1376-2007-%D0%BF>.
10. Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України, затв. Постановою КМУ від 21 січня 2015 р. № 32 // Урядовий кур'єр. – 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32-2015-%D0%BF>.
11. Макоганюк Ю.Ю. Екологічна сфера як сфера розвитку інформаційного суспільства: понятійний апарат, загальна характеристика суспільних відносин / Ю.Ю. Макоганюк // Право і суспільство. – 2015. – № 6.2(2). – С. 127–133 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2015_6.2%282%29_26.
12. Чубарук Т.В. Система джерел екологічної інформації в аспекті конституційного права доступу до такої інформації / Т.В. Чубарук // Правова інформатика. – 2008. – № 3(19). – С. 31–37.
13. Кормич Б.А. Організаційно-правові основи політики інформаційної безпеки України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Б.А. Кормич. – Х., 2004. – 31 с.
14. Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод : Постанова КМУ // Урядовий кур'єр. – 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/815-96-%D0%BF>.
15. Про затвердження Порядку організації та проведення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря : Постанова КМУ // Урядовий кур'єр. – 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/343-99-%D0%BF>.
16. Ліпкан В.А. Доступ до інформації з обмеженим доступом: проблеми вироблення уніфікованих дефініцій / В.А. Ліпкан, Л.І. Капінус // Публічне право. – 2013. – № 4. – С. 45–53 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2013_4_8.

Витив В. А. Правовой механизм доступа об окружающей среде

Аннотация. В работе освещен правовой механизм доступа к экологической информации в системе органов центральной власти. Рассмотрено правовое обеспечение органов системы мониторинга окружающей среды относительно Закона Украины «О доступе к публичной информации». Определен правовой статус распорядителей информации, полученной в результате мониторинга окружающей среды. Выделено несоответствие между законодательством о мониторинге окружающей среды и законодательством о доступе к публичной информации. На основе полученных сведений автором сделан вывод о необходимости разработки нового законодательства для системы мониторинга окружающей среды с действенными механизмами доступа к информации.

Ключевые слова: система мониторинга окружающей среды, экологическая информация, доступ к публичной информации, организация деятельности органов государственной власти.

Vitiv V. Legal mechanism of access to environmental information

Summary. The article deals with legal mechanism of access to environmental information in the system of central government bodies. Legal regulation of activity of bodies of environmental monitoring system in relation to the Law of Ukraine “On access to public information” is considered. The legal status of bodies possessing information obtained as a result of environmental monitoring has been determined. The discrepancy between the legislation on environmental monitoring and legislation on access to public information has been identified. On the basis of the information obtained, the author concluded that it is necessary to develop new legislation on the environmental monitoring system with effective mechanisms for access to information.

Key words: environmental monitoring system, environmental information, access to public information, organization of activities of public authorities.

